

Έντιμη συμφωνία ή επισφαλής συμβιβασμός;



Βενιαμίν Καρακωστάνογλου

6 Μαΐου 2018



Τα δύο ογκώδη συλλαλητήρια στην Θεσσαλονίκη και την Αθήνα και άλλα που έγιναν στο εξωτερικό αλλά και δημοσκοπήσεις επιβεβαίωσαν τη συνεχιζόμενη πατριωτική προσήλωση των Ελλήνων στην υπεράσπιση του ονόματος της Μακεδονίας και τη μη εκχώρησή του στα Σκόπια.

Εκφράστηκαν όμως και απόψεις για συμβιβαστικές λύσεις, που επιδιώκουν την αποδοχή από την Ελλάδα ενός σύνθετου γεωγραφικού ονόματος με συμπεριλαμβανόμενη την λέξη Μακεδονία και άλλες ενδεχομένως υποχωρήσεις της χώρας μας. Όστε στο πλαίσιο ενός «πολιτικού ρεαλισμού», να λήξει η «εκκρεμότητα» αυτή που διαρκεί από το 1991 και να εξομαλυνθούν οι διμερείς σχέσεις Ελλάδας-ΠΓΔΜ, να ενταχθεί η γειτονική χώρα στο ΝΑΤΟ, να προχωρήσει η ένταξή της στην ΕΕ και να σταματήσει η παγίωση της διεθνούς χρήσης του σημερινού σφετεριστικού συνταγματικού ονόματος των Σκοπίων.

Ένας σοβαρός εκφραστής αυτών των απόψεων είναι και ο γνωστός δημοσιογράφος, συγγραφέας και πρώην πρόεδρος της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών ως το 2015, κ. Νικόλαος Μέρτζος, ο οποίος με αρθρογραφία του στις εφημερίδες Καθημερινή, Real News, κ.α., αλλά και πρόσφατα στις 09.04.2018 σε συνέντευξή του στο Κρατικό Πρακτορείο Ειδήσεων των Σκοπίων (ΜΙΑ), η οποία έλαβε ευρύτατη δημοσιότητα στην γειτονική χώρα, εξέφρασε τις σχετικές απόψεις του.

Ο κύριος τίτλος που προβλήθηκε από τις δηλώσεις του στο ΜΙΑ ήταν «Με μία έντιμη συμφωνία σε 20 χρόνια δεν θα υπάρχουν αμφιβολίες». Δήλωσε: «Είναι ανάγκη να βρεθεί λύση. Όλο αυτό έπρεπε να είχε τελειώσει ήδη από 1992-1993. Πρέπει να

σταθεροποιηθεί και η χώρα σας και η χώρα μας. Πρέπει να βρούμε μία λύση, ώστε το ένα Έθνος να μη προσβάλλει το άλλο. Ειδικά το ισχυρότερο να μην προσβάλλει το αδύναμο, αλλά και οι αδύναμοι να δείξουν κατανόηση, να δείξουν αληθινή φιλία. Είμαι πεπεισμένος ότι εάν επιτευχθεί μία έντιμη συμφωνία, δεν θα υπάρχει καμία αμφιβολία σε 20 χρόνια. Η λύση πρέπει να είναι με σύνθετη ονομασία. Εμείς λέμε ότι η Μακεδονία είναι ελληνική. Εσείς θέλετε το μονοπώλιο. Αυτοπροσδιορισθείτε όπως θέλετε, αλλά να υπάρχει διαφορά μεταξύ μας».

Οι προτάσεις Μέρτζου

Αναζητώντας στην πρόσφατη αρθρογραφία του κ. Μέρτζου το πως προδιορίζει την «έντιμη συμφωνία» με τα Σκόπια, βρήκα τους 4 όρους που θέτει γι' αυτήν, σε άρθρο του της 28.01.2018 στην Εφημερίδα Real News.

Γράφει λοιπόν ότι ένας συμβιβασμός Αθηνών-Σκοπίων προϋποθέτει τους εξής απαραίτατους όρους:

1. Το σύνθετο όνομα να ισχύει έναντι όλων, *erga omnes*, και με αυτό το οριστικό όνομα να εγγραφεί στον ΟΗΕ η χώρα.

2. Να αναθεωρηθεί το Σύνταγμα. Συνεχίζει όμως εξηγώντας ότι δεν υπάρχει σχετική κοινοβουλευτική πλειοψηφία γι' αυτό, χωρίς να είναι σαφές αν εξ αυτού αναιρεί αυτόν τον όρο ή αν επιμένει στην επίτευξή του ως προϋπόθεση συμφωνίας.

3. Να καταργηθούν όσα σχολικά βιβλία, νόμοι, μνημεία, μουσεία, κ.α., διδάσκουν τον αλυτρωτισμό σε βάρος της ελληνικής Μακεδονίας.

4. Να δηλώσουν δεσμευτικά τα Σκόπια ότι στην ελληνική Μακεδονία δεν υπάρχει ούτε διεκδικούν «μακεδονική μειονότητα» (όπως έπραξαν ήδη για την Βουλγαρία). Επίσης ο κ. Μέρτζος παραθέτει πολλά στοιχεία για τις οικονομικές δοσοληψίες Ελλάδας-ΠΓΔΜ, καθώς και στοιχεία της εσωτερικής πολιτικοοικονομικής κατάστασης στα Σκόπια, όπως και γεωπολιτικά στοιχεία για την Νοτιοανατολική Ευρώπη. Βασική του επισήμανση επίσης είναι ότι όπως γνωρίζουν οι επαΐοντες, «μία έντιμη συμφωνία με τα Σκόπια θίγει τα αισθήματα, αλλά εξυπηρετεί τα Εθνικά Συμφέροντα.

Αναβαθμίζει κατακόρυφα τη γεωπολιτική αξία, την ασφάλεια και την ανάπτυξη της Ελλάδος με επίκεντρο την ελληνική Μακεδονία».

Συνεπώς, αν αυτοί οι όροι ικανοποιηθούν ο κ. Μέρτζος φρονεί ότι μπορεί να υπάρξει μία «έντιμη συμφωνία» προφανώς με ένα σύνθετο όνομα.

Ο αντίλογος

Ας δούμε όμως ποιος μπορεί να είναι ο αντίλογος στα παραπάνω και ποιες διευκρινίσεις απαιτούνται για τις θέσεις του.

1. Πως προσδιορίζει την «έντιμη συμφωνία»; Προφανώς, συμβιβαστική με σύνθετη ονομασία. Αυτό όμως που δεν μας λέει είναι ότι π.χ. η «Άνω Μακεδονία», θα είναι όνομα Κράτους και διεθνούς υποκειμένου, με έδρα στους Διεθνείς Οργανισμούς, ενώ η ελληνική Μακεδονία θα αποτελεί μία εσωτερική διοικητική υποδιαίρεση της Ελλάδος χωρίς διεθνή υπόσταση. Αυτό δίνει ακαταμάχητο πλεονέκτημα στα Σκόπια, απέναντι στην Ελλάδα, ώστε να μονοπωλήσουν τελικά τον «Μακεδονισμό» τους διεθνώς, όπως έπραξαν από το 1991 και ιδίως από το 1995 και μετά, έως σήμερα.

2. Γιατί «σε 20 χρόνια δεν θα υπάρχουν αμφιβολίες»; Μήπως μετά το 1995 δεν πέρασαν 22 χρόνια και τα πράγματα όχι μόνο δεν βελτιώθηκαν αλλά χειροτέρεψαν; Τόσο στο κυρίως θέμα, δηλαδή της διαπραγμάτευσης για το όνομα, όσο και στα ειδικότερα που ρύθμιζε η Ενδιάμεση Συμφωνία (όχι αλυτρωτισμός, φιλικές σχέσεις, όχι εχθρική προπαγάνδα, όχι μεροληπτικά σχολικά εγχειρίδια).

Ενώ αντίθετα προωθήθηκαν από τα Σκόπια σε πλήρη αντίθεση με το πνεύμα και τους στόχους της Ενδιάμεσης Συμφωνίας: α) Πάνω από 100 αναγνωρίσεις με το σφετεριστικό όνομα «Δημοκρατία της Μακεδονίας», β) Η ένταξή τους σε Διεθνείς Οργανισμούς, με την συναίνεση μάλιστα της Ελλάδος η οποία γινόταν με το όνομα FYROM αλλά μετά εχρησιμοποιείτο το «Δημοκρατία της Μακεδονίας» που υποτίθεται ήταν υπό αλλαγήν! Έτσι έγινε και με την παροχή στα Σκόπια του καθεστώτος της υπό ένταξιν χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την οποία συναίνεσε η Ελλάδα τον Δεκέμβριο του 2005.

Ο λαός πως θα λέγεται;

3. Γιατί σιγεί ο κ. Μέρτζος για τα θέματα της ονομασίας της εθνότητας, της ιθαγένειας και της γλώσσας; Οι κάτοικοι της αυριανής «Άνω Μακεδονίας» (Gorna Makedonija), που από το 1944 διδάχθηκαν να ονομάζονται «Μακεδόνες», θα πάψουν τώρα να αυτοαποκαλούνται και να προβάλλονται έτσι διεθνώς; Ή θα ονομάζονται Άνω Μακεδόνες; Όταν βέβαια εμείς οι Έλληνες Μακεδόνες θα ονομαζόμαστε έτσι μόνο εντός της χώρας μας! Το θέμα της ονομασίας του λαού των Σκοπίων που ούτε το αγγίζει ο κ. Μέρτζος και που αρνούνται να εντάξουν στην διαπραγμάτευση τόσο οι ηγέτες των Σκοπίων όσο και ο ίδιος ο διαμεσολαβητής κ. Μάθιου Νίμιτς, είναι σπουδαιότερο ακόμη και από το κρατικό όνομα!

4. Θα υπάρξει συνταγματική αλλαγή του ονόματος των Σκοπίων και άρση των αλυτρωτικών διατάξεων στο Σύνταγμα; Βοήθησε άραγε καθόλου η διμερής-διακρατική (Διεθνής) Ενδιάμεση Συμφωνία του 1995 που προέβλεπε αυθεντική ερμηνεία για τις συγκεκριμένες αλυτρωτικές διατάξεις του Συντάγματος; Βεβαίως και όχι. Ούτε οι χάρτες της ενιαίας Μακεδονίας έφυγαν, ούτε οι θεωρίες περί σκλαβωμένης «Μακεδονίας του Αιγαίου», ούτε η μειονοτική προπαγάνδα, ούτε τα προκλητικά και ανιστόρητα σχολικά εγχειρίδια. Ή μήπως πιστεύει αφελώς ο κ. Μέρτζος ότι 100 (ή ακόμη και 1.000) φοιτητές της ΠΓΔΜ φιλοξενούμενοι στην Ελλάδα, θα μπορέσουν (αν βέβαια πεισθούν...) να ανατρέψουν μία επί δεκαετίες ενορχηστρωμένη κρατική προπαγάνδα για την «μακεδονική» ταυτότητα της γειτονικής χώρας;

5. Θα ισχύσει το όποιο νέο όνομα erga omnes; Δηλαδή και στο εσωτερικό της ΠΓΔΜ και διεθνώς, τόσο διμερώς με όλα τα Κράτη του κόσμου όσο και πολυμερώς και στους Διεθνείς Οργανισμούς και Συνδιασκέψεις; Ή θα καταλήξει σκέτο Μακεδονία; Οι δηλώσεις της ηγεσίας των Σκοπίων δεν αφήνουν αμφιβολία ότι δεν πρόκειται να ισχύσει στο εσωτερικό της χώρας ούτε για κράτη που τους αναγνώρισαν διμερώς ως «Δημοκρατία της Μακεδονίας».

6. Ποιος φταίει που δεν βρέθηκε λύση από το 1992-1993; Εμείς που τότε (κακώς) συζητούσαμε και για σύνθετη ονομασία ή αυτοί που τα ήθελαν όλα (όπως και τώρα); Δηλαδή, μονοπώλιο του Μακεδονισμού διεθνώς.

Το κλεψίτυπο «Δημοκρατία της Μακεδονίας».

7. Πως θα αποτρέψουμε τις παρασπονδίες; Ποιες εγγυήσεις θα μας δοθούν; Ήδη η ΕΕ, και Κράτη της όπως και το ΝΑΤΟ, χρησιμοποιούν συχνά για λόγους απλούστευσης το Δημοκρατία της Μακεδονίας ή σκέτο Μακεδονία, μολονότι υποχρεούνται από τις αποφάσεις του ΟΗΕ αλλά και των ιδίων των Οργανισμών αυτών να χρησιμοποιούν το FYROM. Τι μας διδάσκει αυτό; Να μην τους εμπιστευόμαστε, να αντιδρούμε και να εξασφαλίσουμε εγγυήσεις.

8. Έδειξαν επί 22 χρόνια (μετά το 1995) αληθινή φιλία τα Σκόπια; Τι κάναμε εμείς και τι αυτοί; Εμείς ευρύτατες οικονομικές σχέσεις και επενδύσεις, που δημιούργησαν 18.000 νέες θέσεις εργασίες εκεί, στρατιωτική βοήθεια, οικονομική βοήθεια, ένταξή τους σε Διεθνείς Οργανισμούς. Αυτοί: Διεθνή χρήση του «Δημοκρατία της Μακεδονίας», πάνω από 100 διμερείς αναγνωρίσεις με το όνομα αυτό, που υποτίθεται έπρεπε να αλλάξει, αφαίρεση των πινακίδων FYROM των ΙΧ αυτοκινήτων τους που έρχονταν στην Ελλάδα, επιθετικά και ανιστόρητα εγχειρίδια στα σχολεία τους και μειονοτική προπαγάνδα, την τελευταία δεκαετία δε, αγάλματα Μακεδόνων και μετονομασία οδών-αεροδρομίων στα πλαίσια του «εξαρχαϊσμού».

Ποιος μας λέει άραγε ότι ένας άλλος Γκρούεφσκι δεν θα ανέλθει στο μέλλον στην εξουσία; Η Ελλάδα έδειξε υπερβάλλουσα γενναιοδωρία και καλή θέληση και απέφυγε να καταγγείλει την ενδιάμεση συμφωνία παρά τις συνεχείς παρασπονδίες των Σκοπιανών. Το πλήρωσε βέβαια με μία καταδικαστική, ήπια ευτυχώς, απόφαση του Διεθνούς Δικαστηρίου της Χάγης.

9. Πως θα διασφαλίσουμε τον «αυτοπροσδιορισμό με διαφορά μεταξύ μας», όπως ζητάει ο κ. Μέρτζος, όταν το Σύνταγμά τους δεν θα αλλάξει (καθώς επιμένουν σε αυτό επικαλούμενοι την ανυπαρξία πλειοψηφίας) και θα τους δίνει το νομικό έρεισμα να λένε ότι είναι Μακεδόνες;

Η αλλαγή του Συντάγματος της ΠΓΔΜ με το νέο όνομα του Κράτους και με αφαίρεση των αλυτρωτικών διατάξεων είναι απαραίτητη για το εσωτερικό των Σκοπίων, ώστε να αντιληφθούν οι ίδιοι οι πολίτες τους την ιστορική απάτη και υποκλοπή με την οποία είχαν γαλουχηθεί επί χρόνια και η οποία πρέπει επιτέλους να

εγκαταλειφθεί, ώστε να υπάρξει γνήσια, εκούσια και ειλικρινής, διαρκής και επωφελής γειτονία με την Ελλάδα (αλλά και με την Βουλγαρία). Επίσης, θα συμβάλλει καθοριστικά και στην αλλαγή των διμερών αναγνωρίσεων με το κλεψίτυπο «Δημοκρατία της Μακεδονίας» από όσα Κράτη έχουν προβεί σε αυτήν.

Βεβαίως δεν αποτελεί επαρκή εγγύηση η ενδεχόμενη μελλοντική αλλαγή του Συντάγματος της ΠΓΔΜ όταν και εάν (και με απαραίτητη την Ελληνική συναίνεση) θα ενταχθεί η χώρα αυτή στην ΕΕ, οπότε θα χρειαστούν πολλές συνταγματικές τροποποιήσεις, μαζί με τις οποίες θα μπορούσαν να γίνουν και αυτές για το νέο όνομα της χώρας και τα υπόλοιπα στοιχεία αλυτρωτισμού. Αυτό, σύμφωνα με εκτιμήσεις, με τις καλύτερες προϋποθέσεις δεν πρόκειται να γίνει πριν το 2025. Θα τους δεχθούμε λοιπόν από τώρα στο ΝΑΤΟ, θα συνάψουμε νέα συμφωνία μαζί τους και επί τουλάχιστον 7.5 χρόνια θα συνεχίζουν τη σημερινή συνταγματική τους ονομασία και τον αλυτρωτισμό;

Άνθρακες ο θησαυρός.

10. Μια και μιλάμε για *erga omnes*, δηλαδή και διεθνώς, πως οι ξένοι θα διακρίνουν την «Άνω Μακεδονία» (δηλαδή Κράτος) από την Μακεδονία (δηλαδή Περιφέρεια) της Ελλάδος και πως θα αποσυνδέσουν την Άνω Μακεδονία από την ιστορική Μακεδονία που ανήκει πλήρως ιστορικά και πολιτιστικά στην Ελλάδα; Εφόσον δηλαδή θα υπάρχει σύμπτωση ονομάτων θα λειτουργεί υπέρ των Σκοπίων!

11. Γιατί οι συνεχιζόμενες ομαλά από το 1995 και μέχρι τώρα διμερείς οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Σκοπίων, δεν άμβλυαν ή δεν έλυσαν τα προβλήματα, αλλά τα ενέτειναν, οδηγώντας στην μονοπώληση της «Μακεδονίας – Μακεδόνων»; «Άνθρακες ο θησαυρός» λοιπόν από το οικονομικό επιχείρημα που προσπαθεί να αρθρώσει ο κ. Μέρτζος.

12. Η ένταξη της Αλβανίας στο ΝΑΤΟ δεν βοήθησε τις Ελληνοαλβανικές σχέσεις! Τις επιδείνωσε! Γιατί να είναι διαφορετικά με την ΠΓΔΜ; Αυτό τονίζει σε άρθρο του ο Πρέσβης ε.τ. κος Αλέξανδρος Μαλλιός. Άλλωστε ο Γεν. Γραμματέας του ΝΑΤΟ κος

Στόλτενμπεργκ πρόσφατα είπε ότι η Συμμαχία δεν ασχολείται με τις διαφορές μεταξύ Κρατών-Μελών της!

13. Η Ελλάδα δεν χρειάζεται γεωπολιτική αναβάθμιση, πέρα από αυτή που της προσδίδει πληθωρικά η στρατηγική γεωγραφική της θέση. Τα Σκόπια χρειάζονται δραματικά αναβάθμιση και σταθεροποίηση που μόνον η Ελλάδα μπορεί να τους παράσχει όχι όμως με την αποδοχή ενός ψεύδους και μίας πλαστής εθνικής ταυτότητας. Άλλο πράγμα η καλοπιστία και άλλο η άνευ όρων παράδοση.

Όταν μάλιστα τους λέμε (ο κ. Μέρτζος) «αυτοπροσδιοριστείτε όπως θέλετε, αλλά να υπάρχει διαφορά μεταξύ μας», τότε βεβαίως αυτοί θα αυτοπροσδιοριστούν όπως συνήθισαν, ως Μακεδόνες, και θα βρουν κάποια μορφή διαφοροποίησης (π.χ. Έλληνες Μακεδόνες) για τον δικό μας αυτοπροσδιορισμό στην Ελληνική Μακεδονία. Ο όρος Σλαβομακεδόνες έχει υποστηριχθεί ότι ίσως αποτελεί μία λύση. Πώς όμως θα διασφαλίσουμε ότι το συνθετικό – μακεδόνες δεν θα αφορά εθνική ταυτότητα αλλά γεωγραφική εγκατάσταση μόνον; Όταν μάλιστα μόνον ένα μικρό μέρος του εδάφους των Σκοπίων ανήκει στην γεωγραφική Μακεδονία;

Παράνομη «χρησικτησία» της ελληνικής ιστορίας.

14. Η ΠΓΔΜ βασίζεται στη διεθνή στήριξη που διαθέτει (ΗΠΑ, χώρες της ΕΕ, Τουρκία, κ.λπ.) και στις πιέσεις που αυτές ασκούν κατά της Ελλάδας, είτε από υποτίμηση της σοβαρότητας του ζητήματος, είτε από τα δικά τους, στρατηγικά και οικονομικά, συμφέροντα στα Σκόπια. Αλλά επίσης και στα τετελεσμένα που (νομίζουν ότι) δημιούργησαν με τις πολλές διμερείς αναγνώσεις τους, δηλαδή όπως συνέβη με τα τετελεσμένα της Κατοχής των Τούρκων στη Κύπρο. Άλλωστε στον Τούρκο νεοσουλτάνο έσπευσε για βοήθεια πρόσφατα ο Σκοπιανός Πρωθυπουργός κ. Ζάεφ! Μήπως πρέπει να αναγνωρίσουμε, με την ίδια λογική, και τα «τετελεσμένα» της Κατοχής στην Κύπρο;

15. Ας μην επιβραβεύσουμε λοιπόν την παράνομη «χρησικτησία» που επιχείρησαν επί της Ελληνικής ιστορίας και του ονόματος της Μακεδονίας, ας μην ενισχύσουμε με αδιανόητες

υποχωρήσεις την σαφή εδαφική διεκδίκηση κατά του Ελληνικού Μακεδονικού εδάφους (γης ποτισμένης με αίμα ηρώων) στην οποία βασίζεται η εθνική ιδεολογία των Σκοπίων (που αύριο, υπό νέους συσχετισμούς ίσως, μπορεί να στηρίζεται και από τους Αλβανούς ή και τους Βούλγαρους, όπως ήδη στηρίζεται από τους Τούρκους), ας μην αποκόψουμε τον ένδοξο Μακεδονικό βραχίονα της Ελληνικής ιστορίας μας!

Ας μην εκχωρήσουμε μία πολύτιμη πολιτιστική πτυχή της εθνικής μας αυτοδιάθεσης, που υπάρχει κατοχυρωμένη για περισσότερα από 2.500 χρόνια επειδή οι Σκοπιανοί (αν και Σλάβοι) την διεκδικούν και την σφετερίζονται παράνομα τα τελευταία 27 ή έστω και 73 χρόνια! Ας μην ξεχνάμε και την ομολογία του Προέδρου Γκλιγκόροφ των Σκοπίων για την ανυπαρξία σχέσης των Σκοπιανών-Σλάβων με την προ του 6ου μ.Χ. αιώνας, Μακεδονική Ιστορία!

Τέλος, να υπογραμμίσω ότι η επιδειχθείσα, ιδίως μετά το 1995 αφερεγγυότητα και αναξιοπιστία των Σκοπίων, απαιτεί για οποιαδήποτε Συμφωνία (ιδίως αν γίνει το τραγικό λάθος να εκχωρηθεί ως σύνθετο το ιερό ελληνικό όνομα της Μακεδονίας), σοβαρότατες διεθνείς εγγυήσεις, μηχανισμούς εποπτείας και επαλήθευσης της εφαρμογής των συμφωνηθέντων και κυρίως κυρώσεις για ενδεχόμενες παραβιάσεις των υποχρεώσεών τους. Ας είμαστε όμως προμηθείς παρά επιμηθείς!

Η Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, στο Δ.Σ. της οποίας είχα την τιμή να εκλεγώ πρόσφατα ως μέλος, έπραξε το καθήκον της αυτή την κρίσιμη περίοδο, κι έτσι στις 16.01.2018 με ομόφωνο Ψήφισμα του Διοικητικού Συμβουλίου της, ζήτησε να μην εκχωρηθεί υπό οποιαδήποτε μορφή το ελληνικό όνομα της Μακεδονίας! Αυτή η θέση εκφράζει και καθοδηγεί, είμαι βέβαιος, τους χιλίους και πλέον εταίρους της και σήμερα.